

Številka: U-I-210/21-31

Datum: 6. 12. 2021

PRITRDILNO LOČENO MNENJE SODNIKA DR. MARIJANA PAVČNIKA K ODLOČBI ŠT. U-I-210/21 Z DNE 29. 11. 2021

SOODVISNOST PRAVIC IN DOLŽNOSTI (OB MERILU PC)

Ustavno sodišče je že velikokrat ugotovilo, da pravice in dolžnosti pravnih subjektov lahko urejajo le Ustava in zakoni. Naloga podzakonskih aktov je, da opredeljujejo samo način izvrševanja pravic in dolžnosti. Način izvrševanja pravic ne sme zoževati in posegati v njihovo jedro, kot na drugi strani ne sme stopnjevati dolžnosti in jih razširjati še na druga področja.¹ Za več COVID-19 odlokov je bilo že ugotovljeno, da niso imeli ustreznega zakonskega temelja, ki ga zahteva Ustava.

Izpodbijani odlok² je v neskladju z načelom ustavnosti in zakonitosti iz drugega odstavka 120. člena Ustave. Ukrep prebolewnosti ali cepljenja (PC) je bil sprejet za zaposlene v državni upravi. Vlada se je za ta odlok odločila, ne da bi ravnala "v skladu z zakonskimi zahtevami oziroma pogoji, ki jih za določitev cepljenja določa 22. člena v zvezi s 25. členom ZNB."³

Ključna pomanjkljivost Odloka je tudi ta, da je zajel bistveno preozek del populacije. Nikakor ne gre samo za zaposlene v državni upravi. Varovanje življenja in zdravja ljudi sta tako pomembni vrednoti, da bi bilo treba zahtevo in merilo "prebolewnosti in cepljenja"

¹ Teoretična izhodišča in kopico primerov navajam v Teoriji prava, 6. izdaja (s poglavjem A. Novaka), Lexpera, GV Založba, Ljubljana 2020, str. 260 in nasl.

² Gre za Odlok o načinu izpolnjevanja pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 147/21, 149/21, 152/21, 155/2, 170/21 in 171/21).

³ Tako je rečeno v 24. točki obrazložitve. Glej še prvi odstavek 22. člena ZNB: "Obvezno je cepljenje (...) in drugim nalezljivim boleznim, če obstajajo določeni epidemiološki razlogi in tako določa program iz 25. člena tega zakona." V prvem odstavku 25. člena ZNB je predvideno, da "[l]jetni program cepljenja (...) določi minister, pristojen za zdravje, na predlog Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije".

razširiti tudi na druge osebe. Dopolnjen ZNB⁴ ali pa ustrezen specialni zakon bi moral tvarino urediti celovito. Predvideti bi bilo treba, kdo vse so zavezanci, ki se morajo cepiti, kakšne pravne posledice naj nastanejo za vse tiste, ki merila PC ne izpolnjujejo, in ne nazadnje tudi to, kdo so tisti, ki se iz zdravstvenih razlogov ne smejo cepiti.

Področje, na katerem smo, je izrazito korelativno. Ne gre samo za pravice in dolžnosti, ki jih imamo. Naše dolžnosti so hkrati pravice drugih. In tako je treba reči tudi za pravice, ki jim ustrezajo dolžnosti drugih.⁵

Kakor že pravi Leonid Pitamic v otvoritvenem predavanju Pravo in revolucija, s katerim so se 15. 4. 1920 začela predavanja na Pravni fakulteti v Ljubljani: "Svoboda brez meje mora uničiti človeško družbo in človeka samega. Družba in človek morata živeti le v omejeni svobodi. Kako se te meje določijo, pa je ves problem logike, morale in je tudi problem države."⁶

dr. Marijan Pavčnik, l.r.
Sodnik

⁴ V spremenjenem in dopolnjenem zakonu je treba v 22. členu med nalezljivimi boleznimi izrecno naštetih tudi COVID-19 in njegove variacije. *De lege lata* je COVID-19 zajet z izrazom "in druge nalezljive bolezni". Gre za tako imenovano *analogijo intra legem*. Ta je vsekakor dovoljena, ostrina (določnost) zakona pa bi vsekakor pridobila, če bi bil COVID-19 *explicite* poimenovan.

⁵ Problem korelativnosti (soodvisnosti) pravic in dolžnosti omenjam v Argumentaciji v pravu, 3. izdaja, GV Založba, Ljubljana 2013, str. 400–401. Glej tudi Teorija prava, nav. delo, str. 176–177.

⁶ L. Pitamic, Pravo in revolucija, Lexpera, GV Založba, Ljubljana 2019, str. 6.